

ODOLNÉ
SÍDLISKÁ

DELIVER: DEveloping resilient,
low-carbon and more LIVable urban Residential area
Sídlišká ako živé miesta odolné voči zmene klímy

Názov výstupu:

Druhá monitorovacia správa (Second Monitoring Report)

Výstup z aktivity:

D2

Autor:

Ing. Magdaléna Bernátová, PhD.,
M.B.Consulting

Website:

www.odolnesidliska.sk

*Projekt DELIVER - DEveloping resilient, low-carbon and more LIVable urban Residential area
DELIVER: Sídlišká ako živé miesta odolné voči zmene klímy, kód LIFE17 CCA/SK/000126 - LIFE DELIVER.
Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej komisie, z finančného nástroja pre životné prostredie:
program LIFE, z podprogramu „Ochrana klímy“.*

Správa z prieskumu nemateriálnych benefitov projektu DELIVER

November 2020

*Projekt DELIVER - DEveloping resilient, low-carbon and more LIVable urban Residential area
DELIVER: Sídlská ako živé miesta odolné voči zmene klímy, kód LIFE17 CCA/SK/000126 - LIFE DELIVER.
Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej komisie, z finančného nástroja pre životné prostredie:
program LIFE, z podprogramu „Ochrana klímy“.*

Úvod

Prieskum nemateriálnych benefitov projektu je zameraný najmä na zisťovanie zmien v propagácii a prezentácii mestskej časti Bratislava-Karlova Ves ako realizátora projektu DELIVER a zlepšení vedomostí dotknutých strán týkajúcich sa adaptačných opatrení zameraných na zmenu klímy, a to v troch obdobiach počas realizácie projektu DELIVER „Sídlišká ako živé miesta odolné voči zmene klímy“:

- na začiatku realizácie projektu v roku 2018,
- počas realizácie projektu so zberom dát v priebehu roka 2020,
- pred ukončením projektu so zberom dát najneskôr v priebehu marca 2023.

Zisťované nemateriálne benefity:

- počet projektov, ktoré boli vytvorené v oblasti, kde sa realizovali opatrenia projektu DELIVER,
- vývoj menších komunitných centier spojených s aktivitami projektu,
- trhové ceny bytov v oblasti realizácie projektu,
- počet organizácií/jednotlivcov, ktoré/í boli zasiahnutí/oboznámení s výstupmi projektu,
- počet samospráv, ktoré boli oboznámené s výstupmi projektu,
- zlepšenie procesov strategického plánovania na úrovni samosprávy,
- zvýšenie povedomia, zlepšenie úrovne poznatkov k téme adaptácie na zmenu klímy,
- aktívna participácia rôznych zúčastnených strán (stakeholderov) a lokálnych obyvateľov pri procesoch adaptácie na zmenu klímy,
- zlepšenie sociálnych interakcií, komunitného života a kohézie.

Pri každom ukazovateli nemateriálneho benefitu je uvedené:

- metodika zberu dát,
- súbor dát,
- analýza - porovnanie a interpretácia výsledkov.

Prieskum nemateriálnych benefitov projektu

V roku 2018 sme navrhli ukazovatele, podľa ktorých budeme merať nemateriálne benefity projektu. Po dvoch rokoch realizácie projektu ich v tejto správe vyhodnocujeme.

Počet projektov, ktoré boli vytvorené v oblasti, kde sa realizovali opatrenia projektu DELIVER

V tomto ukazovateli zisťujeme, či sa na území sídliska Dlhé diely vytvorili projekty podobného zamerania, ako je projekt DELIVER, ktoré by nadväzovali na opatrenia projektu DELIVER.

V roku 2019 sa na Dlhých dieloch realizovali 4 projekty, zamerané na adaptáciu na zmenu klímy:

- Karlova Ves sa pripravuje na zmenu klímy (podpora z Územných dotácií BSK, inštalácia pitných fontánok a tieniace exteriérové plachty na verejných priestranstvách),
- Podpora malých projektov udržateľného hospodárenia so zrážkovou vodou (podpora z Magistrátu Hl.mesta Bratislavy, inštalácia nádob na zber dažďovej vody),
- Rozvoj zelenej infraštruktúry v Karlovej Vsi (podpora z dotácií z Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka na rok 2019, realizácia vodozádržných opatrení a výsadba popínavej zelene, stromov na pešej zóne Pribišova a výsadba stromov pri cestných komunikáciách),
- Karlova Ves sa pripravuje na zmenu klímy (podpora z Prvej stavebnej poisťovne, inštalácia nádob na zber dažďovej vody a samozavlažovacích kvetináčov ku nohám kovových konštrukcií s vysadenou popínavou zeleňou na pešej zóne Pribišova).

V roku 2020 sa na Dlhých dieloch realizovali 4 projekty, zamerané na adaptáciu na zmenu klímy:

- Karlova Ves sa pripravuje na zmenu klímy 2: opatrenia na zníženie dopadu letných horúčav na verejné priestranstvá vo vnútroblokoch - krajšie, bezpečnejšie a odolnejšie detské ihriská (podpora z Prvej stavebnej poisťovne, inštalácia exteriérových tieniacich plachiet na detské ihriská, príprava inštalácie pitnej fontánky a nádoby na zber dažďovej vody v roku 2020),
- Realizácia prvkov udržateľného hospodárenia so zrážkovou vodou v Mestskej časti Bratislava-Karlova Ves - zelená strecha (dotácia z Ministerstva životného prostredia SR v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia, vybudovanie vegetačnej extenzívnej strechy s prvkami na podporu biodiverzity na prístavbe Miestneho úradu MČ BA-KV, začiatok realizácie v 2020, ukončenie v roku 2021),
- Realizácia prvkov udržateľného hospodárenia so zrážkovou vodou v Mestskej časti Bratislava-Karlova Ves - zelená stena (dotácia z Ministerstva životného prostredia SR v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia, vybudovanie vegetačnej steny a vsakovacích pásov s modelovými prvkami na hospodárenie so zrážkovou vodou, začiatok realizácie v 2020, ukončenie v roku 2021),
- Realizácia vodozádržných opatrení na verejnom priestranstve Kaskády (podpora z programu Interreg Europe, realizácia vodozádržných opatrení a výsadba zelene, príprava projektovej dokumentácie v roku 2020, realizácia v roku 2021).

Počet vytvorených projektov na sídlisku Dlhé diely	
Rok 2018	0
Rok 2019	4
Rok 2020	4

Zdroj informácie: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Karlova Ves.

Vývoj menších komunitných centier spojených s aktivitami projektu

V tomto ukazovateli zisťujeme, či sa na území sídliska Dlhé diely vytvorili komunitné centrá, spojené s aktivitami projektu DELIVER. V projekte sa počíta s otvorením jedného environmentálneho centra, v roku 2020 sa tento zámer ešte nerealizoval. V rámci sledovania jeho vývoja budeme po jeho otvorení sledovať ukazovatele počtu podujatí a návštevnosti (nižšie v tejto správe).

Počet komunitných centier na sídlisku Dlhé diely spojených s aktivitami projektu	
Rok 2018	0
Rok 2019	0
Rok 2020	0

Zdroj: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Karlova Ves

Trhové ceny bytov v oblasti realizácie projektu

V tomto ukazovateli zisťujeme vývoj trhových cien bytov na sídlisku Dlhé diely. Na zistenie aktuálnych cien bytov sme v roku 2018 preskúmali inzeráty niekoľkých realitných portálov. Zvolili sme byty na viacerých uliciach na sídlisku Dlhé diely. V získanej vzorke bolo 17 bytov v pôvodnom stave aj po kompletnej rekonštrukcii, v starších domoch, ako aj v novostavách. Ceny za m² sa v roku 2018 pohybovali od 1751€ po 3210€. V roku 2020 sme hľadali v ponukách realitných kancelárií byty na rovnakých uliciach, v podobnej výmere, v podobnom stave (čiastočná, kompletná rekonštrukcia, novostavby), získali sme údaje o 21 bytoch. Ich ceny za m² sa pohybovali od 2092€ do 3259€. Byty podobných charakteristík sme porovnali v nasledujúcej tabuľke (čiernou farbou sú ponuky bytov z roku 2018, hnedou z roku 2020). Uvedomujeme si, že nejde o reprezentatívny kvantitatívny prieskum, čo nie je ani cieľom. V každom type porovnávaných bytov však vidíme, že ceny bytov za dva roky na sídlisku Dlhé diely narástli. Na základe dostupných informácií z realitných kancelárií, ktoré nie sú úplne porovnateľné (napr. nie vždy je známe obdobie zateplenia bytových domov, termín kolaudácie ap.), sa nedá vyhodnotiť dôvod nárastu cien na sídlisku inak, ako je to vyhodnotenú v širšom meradle, napr. na území mesta Bratislavy. Taktiež v ponuke v roku 2018 bolo viac bytov v pôvodnom stave a viac jednoizbových bytov – tieto typy bytov v roku 2020 sú v ponuke realitných kancelárií v oveľa menšej miere. (Jednoizbové byty sa ponúkajú viac na prenájom, ako na predaj.) Na cenu bytov má vplyv aj lokalita s blízkosťou rôznych služieb a dobrou dostupnosťou, resp. byť na poschodí s atraktívnym výhľadom.

Projekt DELIVER - DEveloping resilient, low-carbon and more LIVable urban Residential area
 DELIVER: Sídliská ako živé miesta odolné voči zmene klímy, kód LIFE17 CCA/SK/000126 - LIFE DELIVER.
 Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej komisie, z finančného nástroja pre životné prostredie:
 program LIFE, z podprogramu „Ochrana klímy“.

Ceny bytov na sídlisku Dlhé diely podľa inzercie realitných kancelárií, porovnanie za roky 2018 a 2020 (november-december) ¹						
Ulica	Cena	Počet m ²	Počet izieb	Pozn.	Cena za m ²	Porovnanie (zmena ceny za m ² v r.2020 oproti r.2018, pri viacerých bytov počítané z priemeru ceny)
Porovnanie trojizbových bytov v pôvodnom stave						
Beniakova	155 000	88	3	pôvodný stav	1761	+530
Beniakova	148 800	62	3	pôvodný stav	2400	
Hlaváčikova	154 900	71	3	pôvodný stav	2182	
Porovnanie dvojizbových bytov v pôvodnom stave alebo po čiastočnej rekonštrukcii						
Matejkova	139 000	55	2	12-ročná stavba z r. 2006	2527	+801
Matejkova	139 990	58	2	8-ročná novostavba z r. 2010	2414	
Majerníkova	145 000	56	2	novostavba	2589	
Kolískova	114 900	49	2	pôvodný stav	2345	
Hlaváčikova	115 000	61	2	pôvodný stav	1885	
Hlaváčikova	117 000	42	2	pôvodný stav	2785	
Púpavová	149 900	46	2	čiastočná rekonštrukcia	3259	
Púpavová	150 000	47	2	čiastočná rekonštrukcia	3191	
Porovnanie trojizbových bytov podobnej veľkosti po kompletnej rekonštrukcii						
Beniakova	148 900	66	3	kompletná rekonštrukcia	2245	+433
Ľudovíta Fullu	153 000	68	3	kompletná rekonštrukcia	2236	
Jamnického	168 000	65	3	kompletná rekonštrukcia	2585	
Pribešova	185 000	64	3	kompletná rekonštrukcia	2891	
Jamnického	167 990	65	3	kompletná rekonštrukcia	2584	
Ľudovíta Fullu	187 000	71	3	kompletná rekonštrukcia	2634	
Porovnanie 3-izbových bytov podobej veľkosti po čiastočnej rekonštrukcii						
Hlaváčikova	146 000	64	3	stavba z r. 1995, čiastočná rekonštrukcia	2281	+174
Veternicová	183 000	67	3	čiastočne prerobený, 26-ročná stavba z r. 1994	2731	
Majerníkova	146 000	65	3	čiastočná rekonštrukcia, 9-ročná stavba z r. 2011	2246	
Matejkova	175 000	63	3	čiastočne prerobený, z r. 1991	2777	

¹ Čiernou farbou sú uvedené ponuky bytov na predaj v realitných kanceláriách v r. 2018, hnedou z r. 2020.

Projekt DELIVER - DEveloping resilient, low-carbon and more LIVable urban Residential area
 DELIVER: Sídliská ako živé miesta odolné voči zmene klímy, kód LIFE17 CCA/SK/000126 - LIFE DELIVER.
 Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej komisie, z finančného nástroja pre životné prostredie:
 program LIFE, z podprogramu „Ochrana klímy“.

Ľudovíta Fullu	148 500	71	3	čiasťočná rekonštrukcia	2092	
Hany Meličkovej	159 990	70	3	čiasťočná rekonštrukcia, stavba z r. 1981	2286	
Hany Meličkovej	169 000	65	3	čiasťočná rekonštrukcia	2600	
Porovnanie 1-izbových bytov po čiasťočnej rekonštrukcii alebo v pôvodnom stave						
Ľudovíta Fullu	88 000	34	1	čiasťočná rekonštrukcia	2588	+330
Ľudovíta Fullu	89 000	36	1	čiasťočná rekonštrukcia	2472	
Karloveská	108 000	41	1	čiasťočná rekonštrukcia	2634	
Donnerova	120 000	42	1	pôvodný stav	2857	
Karloveská	105 000	34	1	pôvodný stav	3088	
Porovnanie 3-4-izbových bytov podobnej veľkosti po kompletnej rekonštrukcii, príp. v novostavbe						
Hany Meličkovej	159 000	80	4	kompletná rekonštrukcia	1988	+519
Majerníkova	259 000	95	2-4	kompletná rekonštrukcia, veľkosť ako 4-izbový	2726	
Pribišova	189 900	83	3	kompletná rekonštrukcia, 27-ročná stavba z r. 1993	2288	
Porovnanie viacmetrážnych a viacizbových bytov v novostavbách, príp. inak luxusných						
Jána Stanislava	239 000	93	4	novostavba, nadštandardný	2570	+454
Komonicová	498 000	162	4	novostavba, Grand Vue	3074	
Komonicová	459 000	143	4	novostavba, Grand Vue	3210	
Hany Meličkovej	299 000	166	3	14-ročná stavba z r. 2002, nadštandardná vybavenosť	1801	
Vincenta Hložníka	559 000	260	7	novostavba, luxusný, Condominium Renaissance	2150	
Albína Brunovského	574 000	225	4	10-ročná stavba z r. 2008, Condominium Renaissance	2551	
Kresánkova	390 000	140	4	novostavba	2786	
Dlhé diely III.	350 000	108	3	novostavba, Rezidencia Romantika	3241	

Zdroje: rôzne realitné webové portály

Projekt DELIVER - DEveloping resilient, low-carbon and more LIVable urban Residential area
 DELIVER: Sídlišká ako živé miesta odolné voči zmene klímy, kód LIFE17 CCA/SK/000126 - LIFE DELIVER.
 Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej komisie, z finančného nástroja pre životné prostredie:
 program LIFE, z podprogramu „Ochrana klímy“.

Počet organizácií/jednotlivcov, ktoré/í boli zasiahnutí/oboznámení s výstupmi projektu

V rokoch 2018 – 2020 boli oboznámené s výstupmi projektu viaceré organizácie a jednotlivci.

- Počet organizácií, ktoré boli oboznámené s výstupmi projektu:
 - o 6 s celoslovenskou pôsobnosťou (CitEnergó, Národná platforma dohovoru starostov a primátorov, SKA – Slovenská komora architektov, SK GBC SK Green Building Council, PSS, Únia miest SR),
 - o 50 zástupcov ministerstiev zodpovedných za riadenie operačných programov fondov EÚ, expertov z MNO, akademických inštitúcií a samospráv počas seminára Adaptácia na zmenu klímy v Košiciach dňa 25.9.2019,
 - o 3 organizácie s miestnou pôsobnosťou - Materská škola Kolískova, Základná škola A. Dubčeka, Nemecké gymnázium,
 - o samosprávy - Mestá Hlohovec, Prešov a Košice,
 - o MUWOG - Multiprofesionálna pracovná skupina pre tvorbu akčného plánu na zníženie uhlíkovej stopy a zvýšenie odolnosti voči zmene klímy v Karlovej Vsi – 29.11.2019 (zástupcovia 5 organizácií) a 5.3.2019 (zástupcovia 6 organizácií).

- Počet organizácií, ktoré boli inak zasiahnuté výstupmi projektu (zainteresované subjekty):
 - o 3 s celoslovenskou pôsobnosťou (Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Združenie pre lepšiu správu bytových domov),
 - o 1 organizácia s miestnou pôsobnosťou – ZŠ A. Dubčeka,
 - o 2 samosprávy - Mestá Hlohovec, Prešov.

- Počet jednotlivcov, ktorí boli oboznámení s výstupmi projektu počas špeciálnych podujatí zameraných na tento cieľ (vrátane podujatí, na ktorom bol projekt prezentovaný):
 - o žiaci a učitelia ZŠ A. Dubčeka, MŠ Kolískova (230 v r. 2018, 774 v r. 2019, 387 v r. 2020),
 - o 25 brigádnikov v r. 2019,
 - o 2 stretnutia s obyvateľmi bytových domov (Karloveská ulica 9.1.2019 - 4 obyvatelia, 1 občan a 3 odborníci z partnerských organizácií projektu, Pribišova ulica 10.2.2020 – 1 obyvateľ, 3 zástupcovia partnerských organizácií projektu, 1 odborník),
 - o Komunikácia s verejnosťou o projekte na podujatiach organizovaných Miestnym úradom mestskej časti Bratislava-Karlova Ves - Karloveský majáles (150 v rokoch 2018 a 2019) a Karloveské hody (300 v rokoch 2018 a 2019),
 - o 8 osôb počas pracovnej komunikácie s Mestami Hlohovec a Prešov,
 - o Otváracia konferencia projektu dňa 12.9.2018 v Bratislave, 97 účastníkov, z toho 17 z Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Karlova Ves a partnerských organizácií, 80 ďalších účastníkov zo 40 organizácií, 3 zo zahraničia, 9 samospráv, 2 ministerstvá,

- o na konferencii Smart City, organizovanej týždenníkom Trend 24.9.2019 – účasť 200 osôb,
- o na konferencii Národnej platformy dohovoru starostov a primátorov 24.10.2019, účasť 63 osôb,
- o seminár Passive House Institute Slovakia, iEPD and SCHOA dňa 27.2.2020, 140 účastníkov,
- o MUWOG - Multiprofesionálna pracovná skupina pre tvorbu akčného plánu na zníženie uhlíkovej stopy a zvýšenie odolnosti voči zmene klímy v Karlovej Vsi – 29.11.2019 (14 účastníkov) a 5.3.2019 (14 účastníkov),
- o workshop určený pre zástupcov verejnej správy z miest, obcí a regiónov v dňoch 21.-22.11 2019 v Novom Jičíne, 14 účastníkov,
- o stretnutia v rámci prejednávania nástroja KLIMAKSEN v ČR počas roka 2019 (Praha – 5 osôb pri podpísaní memoranda, schválené Zastupiteľstvom meste - 65 poslancov, Praha-Homolka – 8 osôb, Opava – 3 osoby, Nový Jičín – 2 osoby, Kopřivnice – 2 osoby, Liberecký kraj – 10 osôb, ČVUT Praha – 10 osôb).

Tab.: Počty užívateľov webového sídla projektu www.odolnesidliska.sk, facebookovej stránky projektu Odolné sídliská a mediálnych výstupov

Počet organizácií/jednotlivcov, ktoré/í boli zasiahnutí/oboznámení s výstupmi projektu	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020 ²
Počet organizácií, ktoré boli oboznámené s výstupmi projektu	47	61	4
Počet organizácií, ktoré boli inak zasiahnuté výstupmi projektu (zainteresované subjekty)	2	5	3
Počet jednotlivcov, ktorí boli oboznámení s výstupmi projektu počas špeciálnych podujatí zameraných na tento cieľ	777	1624	542
Počet užívateľov webového sídla projektu www.odolnesidliska.sk	183	2609	1089 ³
Počet sledovateľov facebookovej stránky projektu Odolné sídliská	-	-	500 ⁴
Počet tlačových správ o projekte	2	-	-
Počet článkov o projekte v tlačných médiách	8	18	5
Počet článkov o projekte na webových sídlach	31	23	11
Počet vstupov o projekte vo vysielacích médiách (rozhovory, informácie apod.)	3	7	1
Počet zverejnených prezentácií o projekte na webových sídlach	-	-	1
Iné ukazovatele o výstupoch projektu podľa potreby	-	-	-

Zdroje: Monitoring médií DELIVER, Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Karlova Ves , webové sídlo www.odolnesidliska.sk a facebooková stránka Odolné sídliská

² k 30.9.2020

³ k 19.10.2020

⁴ k 19.10.2020

Počet samospráv, ktoré boli oboznámené s výstupmi projektu

Otváracia konferencia projektu dňa 12.9.2018 v Bratislave, zúčastnilo sa na nej 97 osôb, z toho 17 z Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Karlova Ves a partnerských organizácií, 80 ďalších účastníkov zo 40 organizácií, 3 zo zahraničia, 9 samospráv, 2 ministerstvá.

V roku 2019 bolo podpísané Memorandum o spolupráci pri testovaní nástroja KLIMASKEN na prvotné posúdenie súčasného stavu a pripravenosti reagovať na zmenu klímy s mestami Prešov a Hlohovec, spolupráca sa začala v roku 2020. Spolupráca na testovaní Klimasken-u bola realizovaná aj s mestami z Českej republiky: Praha, Praha-Homolka, Opava, Nový Jičín, Kopřivnice, s Libereckým krajom a ČVUT.

Počet samospráv, ktoré boli oboznámené s výstupmi projektu	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020 ⁵
Počet miestnych samospráv v hl.m. SR Bratislava, ktoré boli oboznámené s výstupmi projektu	4	-	-
Počet miestnych samospráv v SR, ktoré boli oboznámené s výstupmi projektu	5	3	3
Počet krajských samospráv v SR, ktoré boli oboznámené s výstupmi projektu	1	-	-
Počet samospráv z iných krajín, ktoré boli oboznámené s výstupmi projektu	-	6	-

Zdroj: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Karlova Ves.

Zlepšenie procesov strategického plánovania na úrovni samosprávy

V tomto ukazovateli zisťujeme procesy strategického, komunitného aj akčného plánovania na úrovni samosprávy Mestskej časti Bratislava-Karlova Ves, a to v nasledujúcich oblastiach:

- analytické procesy,
- participatívne procesy – aktívne zapojenie verejnosti do strategického plánovania,
- komunikačné procesy počas strategického plánovania,
- pripravenosť na procesy monitoringu a hodnotenia strategických plánov.

Mestská časť Bratislava-Karlova Ves má spracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Karlova Ves na roky 2014 – 2020. V rámci projektu DELIVER bola plánovaná príprava dokumentu Akčný plán na adaptáciu na klimatické zmeny. Klimatický akčný plán Mestská časť Bratislava-Karlova Ves 2020-2030 schválila 16.06.2020 miestna rada a 30.06.2020 miestne zastupiteľstvo. Dokument je uložený tu: https://drive.google.com/drive/folders/1Vrr6UGoVnUs_o8Y0n-dA84MwzViUFmLd

“Klimatický akčný plán pre Mestskú časť Bratislava-Karlova Ves je vytváraný v spolupráci s interdisciplinárnou pracovnou skupinou, ktorá zahŕňa špecialistov z rôznych sektorov (klíma, voda, lesy, energia, bezpečnosť, zeleň, výstavba, doprava a pod.). Pracovná skupina sa

⁵ k 30.9.2020

skladá z výkonných reprezentantov samosprávy, ako aj odborníkov z iných inštitúcií. Pracovná skupina sa stretla 2-krát, pričom následne sa pracovalo na báze osobných bilaterálnych stretnutí.“ *Klimatický akčný plán Mestská časť Bratislava-Karlova Ves 2020-2030, str. 7*

“Verejnosť bola oboznámená o Klimatickom akčnom pláne na stretnutí v decembri 2019 ako aj v oficiálnom mesačníku Mestskej časti Bratislava-Karlova Ves v Karloveských novinách. Klimatický akčný plán je predložený na schválenie na prerokovanie Miestneho zastupiteľstva v júni 2020.” *Klimatický akčný plán Mestská časť Bratislava-Karlova Ves 2020-2030, str. 7*

“Implementácia, monitoring a vyhodnocovanie Klimatického akčného plánu bude prebiehať v nasledovných termínoch:

- priebežné stručné monitorovanie a vyhodnocovanie implementácie Klimatického akčného plánu v súlade s opatreniami a aktivitami - apríl 2021,
- priebežné stručné monitorovanie a vyhodnocovanie implementácie Klimatického akčného plánu v súlade s opatreniami a aktivitami - apríl 2022,
- vyhodnocovanie- máj 2023 so spracovaním aktualizácie Klimatického akčného plánu do roku 2030.

Zároveň na vyhodnotenie celkového smerovania MČ Bratislava-Karlova Ves ako klimaticky odolného sídla slúži aj hodnotiaci nástroj Klimasken (<https://www.klimasken.sk/>). Úvodné hodnotenie, ktoré bude slúžiť ako báza na porovnanie pokroku, prebehlo začiatkom roku 2020. MČ Bratislava-Karlova Ves tu získala 60% (z možných 100%). Vyhodnotenie za pomoci nástroja Klimasken sa bude realizovať aj v roku 2023, ako súčasť monitoringu Klimatického akčného plánu. Následne sa predkladá monitorovanie pokroku v pravidelných 1-2 ročných intervaloch.” *Klimatický akčný plán Mestská časť Bratislava-Karlova Ves 2020-2030, str. 152*

Jedným zo vstupov pre plánovanie bola vypracovaná “pocitová mapa, kde obyvatelia identifikovali problematické miesta z pohľadu prehrievania a letných horúčav, ako aj intenzívnych zrážok. Na internetovej adrese mohli obyvatelia vyjadriť, akým spôsobom vnímajú jednotlivé lokality v mestskej časti a to posúdením problematickosti alebo naopak príjemného pocitu z nich. Svoje pozorovania do pocitovej mapy zaznamenalo asi 300 Karlovešťanov.” *Klimatický akčný plán Mestská časť Bratislava-Karlova Ves 2020-2030, str. 16*

Verejnosť sa zúčastnila participatívneho procesu plánovania obnovy Jurigovho námestia (spolu okolo 500 osôb). Obyvatelia sa zúčastnili dotazníkového prieskumu (apríl - máj 2019) o súčasnom stave námestia a predstavách, na čo by malo slúžiť a ako by malo vyzerať v budúcnosti. Zúčastnili sa aj plánovacích stretnutí, spolu sa uskutočnili tri: 28.05.2018, 27.06.2019 a 29.11.2019.

V pláne je aj spracovanie Akčného plánu pre zelenú infraštruktúru a Komunitného plánu sociálnych služieb.

Spokojnosť s možnosťami zapojenia sa obyvateľov sídliska Dlhé diely do miestneho plánovania a rozhodovania v Karlovej Vsi (vrátane tých, ktorí tu bývajú prechodne, pracujú alebo sa tu zdržujú s iným cieľom), sme zisťovali v dotazníkovom prieskume Sídlisko Dlhé

Diely a zmena klímy v roku 2018 a 2020 a využívame ho aj ako jeden z indikátorov na meranie zlepšovania procesov strategického plánovania.

Zlepšenie procesov strategického plánovania na úrovni samosprávy	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Analytické procesy v plánovaní - Klimatický akčný plán Mestská časť Bratislava-Karlova Ves 2020-2030			
Použitie metodík – analýza SWOT/STEEP analýza/problémová analýza	-	-	-
Použitie kvalitatívnej analýzy	áno	áno	áno
Použitie kvantitatívnej analýzy	áno	áno	áno
Analytické procesy v plánovaní - Komunitný plán sociálnych služieb, analytická časť			
Použitie metodík – analýza SWOT/STEEP analýza/problémová analýza	-	-	áno
Použitie kvalitatívnej analýzy	-	-	áno
Použitie kvantitatívnej analýzy	-	-	áno
Participatívne procesy v plánovaní - Klimatický akčný plán Mestská časť Bratislava-Karlova Ves 2020-2030			
Osobné konzultácie s obyvateľmi – plánovacie stretnutia	-	-	-
Prieskumy verejnej mienky – pocitová mapa	-	áno	-
Osobné skupinové konzultácie so zainteresovanými subjektmi – inštitúciami verejného a súkromného sektora - interdisciplinárna pracovná skupina	-	áno	-
Osobné individuálne konzultácie so špecialistami z rôznych sektorov	-	áno	áno
Písomné konzultácie so zainteresovanými subjektmi – inštitúciami verejného a súkromného sektora	-	-	-
Participatívne procesy v plánovaní - procesu plánovania obnovy Jurigovho námestia			
Osobné konzultácie s obyvateľmi – plánovacie stretnutia	1	2	-
Prieskumy verejnej mienky – anketa/dotazníkový prieskum/fokusová skupina	-	1	-
Osobné (skupinové, individuálne) konzultácie so zainteresovanými subjektmi – inštitúciami verejného a súkromného sektora	-	-	-
Písomné konzultácie so zainteresovanými subjektmi – inštitúciami verejného a súkromného sektora	-	-	-
Komunikačné procesy v plánovaní - Klimatický akčný plán Mestská časť Bratislava-Karlova Ves 2020-2030			
Komunikácia s verejnosťou pred začatím plánovacieho procesu, počas neho a po plánovacom procese s cieľom informovania	-	áno	áno

Komunikácia so zainteresovanými subjektmi – inštitúciami verejného a súkromného sektora pred začatím plánovacieho procesu, počas neho a po plánovacom procese s cieľom informovania	-	áno	áno
Pripravenosť na procesy monitoringu a hodnotenia plánovacích dokumentov - Klimatický akčný plán Mestská časť Bratislava-Karlova Ves 2020-2030			
Plán monitorovania a hodnotenia je súčasťou plánovacieho dokumentu (áno, čiastočne, nie)	-	-	áno

Zdroje: príslušné strategické dokumenty, vlastné spracovanie

Spokojnosť obyvateľov sídliska Dlhé diely s možnosťami zapojenia sa do miestneho plánovania a rozhodovania v Karlovej Vsi (veľmi spokojní/mierne spokojní/mierne nespokojní/veľmi nespokojní)	Rok 2018	Rok 2020
veľmi spokojný/á	9,57%	12,79%
mierne spokojný/á	35,77%	51,52%
mierne nespokojný/á	20,91%	25,25%
veľmi nespokojný/á	13,85%	10,44%

Zdroj: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Karlova Ves, dotazníkový prieskum „Sídliisko Dlhé Diely a zmena klímy“ rr. 2018 a 2020

Zvýšenie povedomia, zlepšenie úrovne poznatkov k téme adaptácie na zmenu klímy

V dotazníku, ktorý sa bude v rámci projektu DELIVER opakovať trikrát, počnúc rokom 2018, sa pýtame obyvateľov Dlhých dielov (prípadne tých, ktorí tu bývajú dočasne, pracujú, alebo sa tu zdržujú s iným cieľom) na niekoľko otázok, ktorých vyhodnotenie budeme sledovať v rámci ukazovateľa „zvýšenie povedomia, zlepšenie úrovne poznatkov k téme adaptácie na zmenu klímy“. Ide o tieto otázky (číslovanie otázok je uvedené podľa správy z dotazníkového prieskumu realizovaného v r.2020):

č.4 - Myslíte si, že sídlisko Dlhé Diely postihujú v súčasnosti negatívne dôsledky zmeny klímy?

č.5 - Ktoré z vymenovaných javov majú negatívny dopad na vašu spokojnosť so životom na sídlisku Dlhé Diely?

č.6 - Z vymenovaných opatrení vyberte, prosím, tie, ktoré považujete za účinné v snahe čeliť negatívnym zmenám klímy na Dlhých Dieloch.

č.15 - Myslíte si, že zelené plochy na Dlhých Dieloch plnia v súčasnosti dostatočnú funkciu ochladzovania a zvlhčovania mikroklimy?

č.16 - Je nejaká časť na sídlisku Dlhé Diely, kde výrazne pociťujete nedostatok zelene?

č.17 - Myslíte si, že máte dostatok informácií o tom, ako si chrániť zdravie a majetok pri extrémnych prejavoch zmeny klímy (vlnách horúčav, veterných smršťiach a iných extrémoch počasia)?

č.18 -Nakoľko si myslíte, že je obnova bytových a verejných budov dôležitá z pohľadu zmeny klímy?

Odpovede na tieto otázky sú uvedené vo vyhodnotení dotazníkového prieskumu Sídliisko Dlhé diely a zmena klímy v r. 2020 v prvej časti tejto správy.

Aktívna participácia rôznych zúčastnených strán (stakeholderov) a lokálnych obyvateľov pri procesoch adaptácie na zmenu klímy

Strana | 14

V tomto ukazovateli sledujeme priame, aktívne zapojenie obyvateľov a rôznych zúčastnených strán na príprave a realizácii opatrení v procesoch adaptácie na zmenu klímy v rámci projektu DELIVER. Kým participáciu na tvorbe Akčného plánu na adaptáciu na klimatické zmeny sledujeme v ukazovateli „zlepšenie procesov strategického plánovania na úrovni samosprávy“, participáciu na tvorbe a realizácii opatrení najmä v aktivitách pripravovaného envirocentra, resp. aktivitách realizátora projektu.

Možnosti sledovania ukazovateľa:

- počet zapojených obyvateľov na príprave opatrenia,
- počet zapojených obyvateľov na realizácii opatrenia,
- počet zapojených zúčastnených strán na príprave opatrenia,
- počet zapojených zúčastnených strán na realizácii opatrenia.

Opatrenie 1 Participatívny proces prípravy revitalizácie verejných priestorov Jurigovho námestia

V rámci tohto participatívneho procesu boli realizované 4 aktivity:

- dotazníkový prieskum v dňoch 1.-20.5.2019, získali sme 418 vyplnených dotazníkov,
- urban walk dňa 28. mája 2019, workshop dňa 27.6.2019, spolu 70 účastníkov,
- záverečné stretnutie dňa 29.11.2019 - 20 obyvateľov.

Opatrenie 2 Prieskum o využívaných dopravných prostriedkoch v Karlovej Vsi

V lete 2019 bol realizovaný prieskum o využívaných dopravných prostriedkoch v Karlovej Vsi, ktorého sa zúčastnilo 350 respondentov.

Opatrenie 3 Prieskum - spokojnosť so životom na sídlisku Dlhé Diely

V roku 2018 sa prieskumu zúčastnilo 359 respondentov, v roku 2020 odpovedalo 327 respondentov.

Opatrenie 4 Prieskum o verejných priestoroch, ktoré sú najviac postihnuté horúčavami, prívalovými dažďami, majú zľú kvalitu ovzdušia a pod. zapojením sa do vyplňania interaktívnej pocitovej mapy

V roku 2019 sa zapojilo 300 Karlovešťanov.

Aktívna participácia rôznych zúčastnených strán (stakeholderov) a lokálnych obyvateľov pri procesoch adaptácie na zmenu klímy	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020 ⁶
Opatrenie 1			
Počet zapojených obyvateľov na príprave opatrenia 1	-	508	-
Počet zapojených obyvateľov na realizácii opatrenia 1	-	-	-
Počet zapojených zúčastnených strán na príprave opatrenia 1	-	-	-
Počet zapojených zúčastnených strán na realizácii opatrenia 1	-	-	-
Opatrenie 2			
Počet zapojených obyvateľov na príprave opatrenia 2	-	350	-
Počet zapojených obyvateľov na realizácii opatrenia 2	-	-	-
Počet zapojených zúčastnených strán na príprave opatrenia 2	-	-	-
Počet zapojených zúčastnených strán na realizácii opatrenia 2	-	-	-
Opatrenie 3			
Počet zapojených obyvateľov na príprave opatrenia 3	359	-	327
Počet zapojených obyvateľov na realizácii opatrenia 3	-	-	-
Počet zapojených zúčastnených strán na príprave opatrenia 3	-	-	-
Počet zapojených zúčastnených strán na realizácii opatrenia 3	-	-	-
Opatrenie 4			
Počet zapojených obyvateľov na príprave opatrenia 4	-	300	-
Počet zapojených obyvateľov na realizácii opatrenia 4	-	-	-
Počet zapojených zúčastnených strán na príprave opatrenia 4	-	-	-
Počet zapojených zúčastnených strán na realizácii opatrenia 4	-	-	-

Zdroj: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Karlova Ves.

⁶ k 30.9.2020

Zlepšenie sociálnych interakcií, komunitného života a kohézie

Spolupráca, participácia a fungovanie komunitného envirocentra prinesie aj zlepšenie sociálnych interakcií, komunitného života a kohézie. Meranie sledujeme prostredníctvom týchto indikátorov:

- počet návštevníkov komunitného envirocentra,
- počet aktivít komunitného envirocentra realizovaných pracovníkmi envirocentra/projektu/samosprávy,
- počet aktivít komunitného envirocentra spolu/realizovaných dobrovoľníkmi/komunitami,
- počet návštevníkov podujatí komunitného envirocentra,
- počet aktívnych komunít v envirocentre,
- počet lídrov v envirocentre.

Strana | 16

Keďže v súčasnosti (v r. 2020) envirocentrum, ani komunitné aktivity v rámci projektu DELIVER nie sú realizované, indikátory nie je možné vyhodnotiť.

Zlepšenie sociálnych interakcií, komunitného života a kohézie	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet návštevníkov komunitného envirocentra	-	-	-
Počet aktivít komunitného envirocentra realizovaných pracovníkmi envirocentra/projektu/samosprávy	-	-	-
Počet aktivít komunitného envirocentra spolu/realizovaných dobrovoľníkmi/komunitami	-	-	-
Počet návštevníkov podujatí komunitného envirocentra	-	-	-
Počet aktívnych komunít v envirocentre	-	-	-
Počet lídrov v envirocentre	-	-	-

Zdroj: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Karlova Ves.

Záver

Dotazníkový prieskum v roku 2020 ukázal zlepšenie v povedomí a postoji respondentov zo sídliska Dlhé diely v niektorých prvkoch prostredia vzhľadom na zmeny klímy. Mnohé opatrenia, ktoré boli v rámci projektu DELIVER realizované, si obyvatelia všimli a ocenili. Okrem fyzickej viditeľnosti tomu napomohli určite aj medializované informácie. Viaceré zmeny vo verejných priestoroch sa pripravujú na základe participatívneho plánovania v spolupráci s obyvateľmi. Aj výsledky dotazníka z roku 2020 budú môcť byť využité na identifikáciu vhodných priestorov na realizovanie niektorých opatrení na sídlisku Dlhé diely. Projekt má zároveň svoje nemateriálne benefity, ktoré vznikajú tým, že aktéri o ňom informujú nielen v rámci mestskej časti, ale aj širšieho územia – smerom k iným samosprávam, úradom štátnej správy i odborníkom a odborným inštitúciám na Slovensku a v zahraničí. Skúsenosti, výstupy a dosahy projektu tak môžu byť prediskutované a prenesené aj do ďalších území.

